

**"INFORMACJA O BEZPIECZEŃSTWIE W ZAKŁADZIE - FERMA DROBIU
STARE ŁĄCZYNO – ETAP I ORAZ II"**

Podstawa Prawna: art. 261a Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2021 r., poz.1973)

1. Dane ogólne:

OZNACZENIE PROWADZĄCEGO ZAKŁADU	
Nazwa prowadzącego zakład:	AIKAT Spółka z o.o.
Adres siedziby i dane:	Radzanów, ul. Raciańska 60 06-540 Radzanów NIP: 5691877865 REGON: 363318376
Telefon:	668-166-899
Strona internetowa:	https://fermyaikat.prv.pl/
e-mail:	biuro.goz@cedrob.com.pl
ADRES ZAKŁADU	
Nazwa:	Ferma Drobiu Stare Łączyno I oraz II
Organizacja zarządzania:	Właściciel → Kierownik fermy I oraz II → I. zmiana / II. zmiana / III. zmiana
Adres:	Stare Łączyno 15, gmina Dzierzgowo, dz. nr ewid. 106/2
OSOBA UDZIELAJĄCA I PRZEKAZUJĄCA INFORMACJE	
Stanowisko:	Dyrektor Jacek Wysocki
Telefon kontaktowy:	666 078 768
e-mail:	jacek.wysocki@cedrob.com.pl

2. Potwierdzenia:

Potwierdzenie, że zakład podlega przepisom w zakresie przeciwdziałania awariom przemysłowym
Stanowiący zagrożenie wybuchowe i palne, gaz płynny (propan) magazynowany jest w 36 nadziemnych zbiornikach gazu płynnego o pojemności 6,4m ³ każdy. Uwzględniając, że w każdym zbiorniku magazynowane może być 85% gazu - co daje łącznie maksymalnie 195,84 m ³ skroplonego, palnego i wybuchowego gazu propan. Przy uwzględnieniu gęstości gazu równej 550 kg/m ³ masa składowanego gazu wynosi 107,71Mg., to zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rozwoju z dnia 29 stycznia 2016 r. w sprawie rodzajów i ilości znajdujących się w zakładzie substancji niebezpiecznych, decydujących o zaliczeniu zakładu do zakładu o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Dz. U. z 2016 poz. 138) kwalifikuje się do grupy zakładów o zwiększonym ryzyku.
Potwierdzenie, że prowadzący dokonał zgłoszenia, o którym mowa w art. 250 ust. 1 Ustawy Prawo Ochrony Środowiska, właściwym organom i przekazał im program zapobiegania awariom
Komendantowi Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Mławie ul. Zygmunta Padlewskiego 15, 06-500 Mława dokonano zgłoszenia oraz przekazania Programu Zapobiegania Awariom (PZA) w dniu 18.11.2020 roku oraz do Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska / Delegatura w Ciechanowie, ul. Strażacka 6, 06-400 Ciechanów w dniu 18.11.2020 roku.

3. Opis działalności zakładu:

Ferma Drobiu Stare Łączyno I oraz II zlokalizowana jest w miejscowości Stare Łączyno, gmina Dzierzgowo, pow. mławski, na działce oznaczonej nr. ewid. 106/2. Teren działek jest płaski. Działka nie jest położona na terenie objętym ochroną konserwatora zabytków, ani w strefie chronionego krajobrazu. Bezpośrednie otoczenie fermy stanowią grunty rolne wraz z zabudową zagrodową, a także istniejące zadrzewienia. Kurniki oddalone są od istniejącego i projektowanego zalesienia zgodnie z przepisami prawa. Dojazd do fermy zapewniono z drogi gminnej. Chów drobiu prowadzony jest metodą ściółkową wg technologii żywienia chowu brojlerów. Cykl produkcyjny rozpoczyna się od obsadzenia kurników pisklętami jednodniowymi i prowadzona jest produkcja mięsa tucznego. Po 41-42 dniu cyklu i osiągnięciu wagi około 2,50 kg brojlery będą sprzedane do ubojni. Do pojenia używane będą poidła kropelkowe umieszczone na liniach wzdłuż hali odchowu. Przerwy pomiędzy cyklami produkcyjnymi (około 10-14 dni) przeznaczone będą na wypychanie obornika, czyszczenie i dezynfekcję hal produkcyjnych oraz linii pojenia i paszociągów, ścielenia ściółki i wygrzewania kurników.

Na terenie zakładu Stare Łączyno I oraz II znajdują się:

- Budynki inwentarskie – kurniki (18)
- Stacje redukcyjno magazynowe gazu – 9 grup po 4 zbiorniki nadziemne gazu propan o pojemności każdego zbiornika 6,4 m³ (36 szt.),
- Budynek socjalno-magazynowy (2szt.),
- Agregaty prądotwórcze (2szt.), zasilane olejem napędowym,
- Budynek na konfiskator sztuk padłych,
- Wiata składowa (2szt.),
- Silosy paszowe (18 szt.),
- Bezodpływowe zbiorniki na ścieki technologiczne (9 szt.),
- Bezodpływowe zbiorniki na odcieki z płyt obornikowych (3szt.),
- Bezodpływowe zbiorniki na ścieki socjalno-bytowe (2szt.),
- Pojemniki na odpady komunalne,
- Stacja transformatorowa,
- Studnie głębinowe,
- Drogi dojazdowe o nawierzchni utwardzonej – betonowe, tereny zielone, ogrodzenie.

4. Charakterystyka składowanych substancji niebezpiecznych decydujących o zaliczeniu zakładu do zakładu o zwiększonym ryzyku ~~lub zakładu o dużym ryzyku~~, z uwzględnieniem ich nazw lub kategorii oraz zagrożeń, jakie powodują.

Stanowiący zagrożenie wybuchowe i palne, gaz płynny (propan) magazynowany jest w 36 zbiornikach o pojemności 6,400 l każdy. Są one ustawione na betonowych płytach fundamentowych w dziewięciu grupach po 4 zbiorniki w każdej grupie. Zbiorniki podzielono dodatkowo na sekcje po 4 grupy w każdej. Gaz wykorzystywany jest do ogrzewania kurników. Gaz wykorzystywany jest do ogrzewania kurników za pomocą nagrzewnic.

Zbiorniki w poszczególnych grupach są ze sobą połączone rurociągami. Gaz jest przesyłany do kurników w których zamontowano po 8 nagrzewnic gazowych typu ERMAF GP70 o mocy 70 kW każda. Liczba nagrzewnic odpowiada liczbie przyłączy gazu do budynku. Przed nagrzewnicami na przewodach przyłączeniowych wewnątrz kurników zamontowane są kurki instalacji gazowej dla każdej nagrzewnicy oddzielnie. Gaz płynny wykorzystywany jest jednocześnie do ogrzewania budynków socjalno – magazynowych, poprzez kotłownię z kotłem gazowym o mocy 26 kW.

W celu zapewnienia prawidłowej eksploatacji, zbiorniki magazynowe gazu płynnego muszą być zabezpieczone przed:

- ✓ niedopuszczalnymi wzrostami ciśnienia
- ✓ niedopuszczalnymi wzrostami temperatury
- ✓ przepełnieniem.

Takie niezawodne zabezpieczenia są obecnie standardowym wyposażeniem stosowanej technologii.

Wycieki mogą również wystąpić przez:

- ✓ połączenia rur
- ✓ armaturę i uszczelki.

Propan jest gazem skrajnie łatwopalnym i łatwo wybuchającym, gdy zostanie wymieszany z powietrzem. Jest to mieszanina skroplonych węglowodorów gazowych. Niebezpieczeństwo wiąże się z tym, że jest cięższy niż powietrze przez co może zalegać w zagłębieniach terenu. Używany jest jako gaz, ale przechowywany w pojemnikach pod ciśnieniem jest cieczą. Propan i butan są gazami palnymi, dlatego najistotniejszymi zagrożeniami stwarzanym przez ich używanie może być wybuch lub pożar. Zagrożenia te mogą występować głównie na skutek uwolnienia tego gazu i jednoczesnego wystąpienia bodźca energetycznego (np. iskry, nagrzane powierzchnie, ogień), który powoduje zapłon. Najczęstszą przyczyną takich wypadków jest lekceważenie przez użytkowników zasad bezpiecznej eksploatacji i przepisów BHP.

Przyczynami wycieku gazu ze zbiorników, rurociągów lub urządzeń wykorzystywanych w procesie przesyłania gazu do nagrzewnic mogą być:

- ✓ Zdarzenia zewnętrzne, na których wpływ zarządzającego instalacją jest ograniczony. Do zdarzeń takich należą m.in. upadek samolotu, upadek meteoru, uderzenia pioruna, trzęsienie ziemi, osiadanie gruntu, skrajne warunki atmosferyczne (nie oparte na danych historycznych), jak: bardzo niska lub bardzo wysoka temperatura lub huraganowe wiatry.
- ✓ Działania rozmyślne – akty terrorystyczne i sabotażowe (spowodowanie wybuchu, podpalenie, otwarcie zaworu, uszkodzenie systemu bezpieczeństwa).
- ✓ Błąd operatora – nie przestrzeganie ustalonych procedur, a więc: przepełnienie systemu, pozostawienie nieszczelności, napełnienie bez uprzedniego zamknięcia, odjechanie pojazdu.
- ✓ Nieodpowiednie zarządzanie – brak systematycznych kontroli elementów instalacji (w tym systemów bezpieczeństwa).

Proces wypływu gazu płynnego stanowi sekwencję zdarzeń składającą się z 3 faz:

- ✓ Fazy wypadku/awarii zbiornika, rurociągu, węża, pompy itp.
- ✓ Fazy uwolnienia lub wypływu.
- ✓ Fazy efektów fizycznych i skutków.

Skutkami tych zdarzeń w przypadku wypływu LPG, propanu bądź propanu-butanu w obecności źródła zapłonu mogą być następujące efekty fizyczne:

- ✓ Pożar kulisty i/lub pożar strumieniowy charakteryzujące się określoną wielkością promieniowania cieplnego, zmienną z odległością od źródła,
- ✓ Falę podmuchu o określonej wielkości nadciśnienia lub impulsu wybuchu,
- ✓ Wybuch przestrzenny,
- ✓ Odłamkowanie.

Wszystkie powyższe skutki mogą być groźne dla ludzi, niosąc również określone straty materialne, jak również negatywne skutki dla środowiska – zniszczenie fauny i flory do 150 m od zbiorników.

Gaz płynny propan zmieszany z powietrzem tworzy mieszaninę potencjalnie wybuchową. Może gwałtownie reagować z substancjami utleniającymi. Granice palności zawierają się w zakresie od 1,7% do około 10,8% par gazu w powietrzu. W tym zakresie istnieje ryzyko eksplozji. Na zewnątrz tego zakresu mieszanina ta jest za uboga lub za bogata dla wywołania eksplozji.

Zapach: słodkawy, słabe właściwości ostrzegawcze w niskich stężeniach, w związku z czym z dodatkiem środka zapachowego. Próg zapachu jest odczuciem subiektywnym i nie jest właściwy do ostrzegania o nadmiernym narażeniu. Gaz płynny jest gazem lekko narkotyzującym i w dużym stężeniu może powodować zawroty głowy, utratę przytomności, a nawet uduszenie.

Ferma Drobiu nie stanowi typowego zakładu przemysłowego o źródłach zanieczyszczeń w postaci emitorów. Hermetyczność całej instalacji gazu płynnego jest zasadniczym warunkiem jej funkcjonowania. Punktowe emisje mogą wystąpić tylko przy przeładunku z autocystern.

5. Informacja dotycząca sposobów ostrzegania i postępowania społeczeństwa w przypadku wystąpienia awarii przemysłowej, uzgodniona z właściwymi organami Państwowej Straży Pożarnej.

Szczegółowe zasady postępowania i komunikacji w razie wystąpienia awarii przemysłowej określone są w opracowywanych instrukcjach postępowania na wypadek pożaru, awarii i innego miejscowego zagrożenia. Podstawowe sposoby przygotowania do ograniczania zwalczania skutków awarii przemysłowej dla ludzi i środowiska w przypadku jej zaistnienia w Fermie Drobiu obejmują:

- ✓ rozwiązania techniczno-budowlane i lokalizacyjne – rozmieszczenie zbiorników w odpowiednich odległościach, wykonanie budynków z materiałów niepalnych i elementów ognioodpornych, zastosowanie ścian zasłaniających zbiorniki, utrzymywanie łączności i dróg dojazdowych dla służb ratowniczych
- ✓ rozwiązania organizacyjne – system szkoleń i zasad postępowania, wyposażenie w środki do zwalczania pożarów – hydranty, podręczny sprzęt gaśniczy, system ćwiczeń dot. sprawdzenia wdrożenia procedur związanych z postępowaniem w wypadku pożaru lub innego miejscowego zagrożenia.

Podstawowe działania zwalczania i ograniczania skutków awarii dla ludzi i środowiska w przypadku jej powstania w Fermie Drobiu są następujące:

- ✓ wstrzymanie pracy w całej Fermie
- ✓ zawiadomienie straży pożarnej
- ✓ wyłączenie dopływu prądu elektrycznego do poszczególnych obiektów
- ✓ odcięcie dopływu i odpływu gazu do i ze zbiorników magazynowych
- ✓ zamknięcie zaworów odcinających
- ✓ chłodzenie wodą instalacji/zbiorników przy pomocy wody z hydrantów
- ✓ gaszenie płonącego gazu za pomocą gaśnic i agregatów gaśniczych
- ✓ zlokalizowanie miejsca wycieku i jeśli jest to możliwe jego uszczelnienie
- ✓ ewakuacja środków transportowych z terenu Fermi
- ✓ ewakuacja pracowników i innych osób z terenu Fermi.

Ustalona zostaje zasada, że alarm na terenie Fermi może ogłosić każdy i zawsze, jeśli z chwilą powstania w instalacji lub obiekcie stanu odbiegającego od przyjętego za normalny, a naruszający bądź mogący naruszać bezpieczeństwo ludzi i mienia. Stan taki powstanie zarówno po wycieku gazu, pożaru, jaki innego niebezpieczeństwa mogącego wpływać na prawdopodobieństwo powstania awarii.

Numery Alarmowe do Straży Pożarnej tel. 112 lub 998

Ustala się 3 stopnie alarmowania:

- **ALARM I STOPNIA** - ogłaszany w przypadku niekontrolowanego /awaryjnego/ wypływu gazu na zewnątrz instalacji technologicznej, w sposób który nie może zostać natychmiast zahamowany przez pracownika obsługującego dany element powodujący bezpośrednie miejscowe zagrożenie stworzenia mieszaniny wybuchowej z powietrzem
- **ALARM II STOPNIA** - ogłaszany jest w przypadku stwierdzenia wypływu gazu po awarii stwarzającej możliwość utworzenia mieszaniny wybuchowej znacznych rozmiarów lub zauważenia pożaru. Po dokonaniu oceny sytuacji decyzję o sposobie dalszego postępowania przy usuwaniu zagrożenia określa Właściciel lub Kierownik Zakładu i przedstawiciel Państwowej Straży Pożarnej (kierujący działaniem). Stwierdzenie awarii kwalifikującej się do ogłoszenia alarmu II stopnia wymaga każdorazowo zaalarmowania, Kierownika i Właściciela Zakładu, Państwowej Straży Pożarnej, Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska i sąsiadów.
- **ALARM III STOPNIA** - ogłaszany jest w przypadku stwierdzenia wypływu gazu o stężeniu niebezpiecznym sięgającym poza teren zakładu lub pożaru zagrażającego bezpośrednio innym elementom instalacji /ryzyko "efektu domino". ALARM III STOPNIA jest ogłaszany wg procedury ALARMU II STOPNIA. Dalsze postępowanie jest zależne od decyzji kierujących akcją ratowniczą ze strony Państwowej Straży Pożarnej.

Środki zapobiegawcze i działania, które będą podjęte w przypadku wystąpienia awarii.

Wszystkie zbiorniki posiada po dwa zawory bezpieczeństwa stanowiące ich wyposażenie. Zbiorniki te są wyposażone w poziomowskazy pływakowe, pozwalające na odczyt poziomu gazu w zbiorniku (nie może przekroczyć 85%). Ponadto każdy zbiornik jest wyposażony w kontrolny zawór przelewowy (tzw. kapilarę) pozwalający na kontrolę napełnienia zbiornika podczas dostawy gazu. Na rurociągach gazowych (przyłączach) zainstalowane są kulowe zawory odcinające, umożliwiające odcięcie dopływu gazu do każdego z kurników w razie wycieku lub awarii. W każdym z budynków inwentarskich (kurników) jest zainstalowana optyczna i akustyczna instalacja alarmowa. Sygnalizuje ona między innymi zanik napięcia, wzrost lub spadek temperatury, brak wody do picia. Brak jest instalacji detekcji gazu.

Zabezpieczenie przeciwpożarowe stanowią:

- przeciwpożarowa sieć wodociągowa z hydrantami naziemnymi DN 80, rozmieszczonymi na terenie całej fermy o wydajności każdego hydrantu na poziomie 10 dm³/s, wraz z dwoma kurtynami wodnymi 52 podłączonymi podczas rozładunku autocysterny do hydrantów zewnętrznych za pomocą węży W75 wraz z przełącznikiem W52/W75,
- gaśnice proszkowe GP 6X ABC umieszczone w pobliżu zbiorników,
- przeciwpożarowe wyłączniki prądu dla instalacji gazowych oraz dla każdego kurnika, usytuowane poza strefami zagrożenia wybuchem, ,
- zbiorniki zabezpieczone przed dostępem osób postronnych - teren fermy ogrodzony (wjazdy zabezpieczone zamkniętymi bramami) i dozorowany przez pracowników oraz przy pomocy sprzętu elektronicznego – monitoring kamerami,
- instalacja odgromowa zbiorników z gazem,
- kurki gazowe – zawory gazu w skrzynkach na ścianach poszczególnych kurników i budynku socjalno-biurowego oraz przy każdej nagrzewnicy.
- na teren fermy zapewniono dwa wjazdy zamykane bramami o szerokości każdego co najmniej 3,6 m, teren jest ogrodzony i nadzorowany kamerami przemysłowymi, drogi wewnętrzne o utwardzonej nawierzchni. Na teren fermy zapewniono dwa wjazdy oddalone od siebie na 35 m

Kontrola zbiorników i infrastruktury towarzyszącej:

Zbiorniki oraz instalacje zasilające podlegają okresowym przeglądom wykonywanym przez uprawniony serwis dostawcy gazu, podczas których sprawdzany jest stan techniczny zbiorników, instalacji, ich szczelność, a także stan zaworów bezpieczeństwa na zbiornikach. Ponadto wszystkie zbiorniki są objęte dozorem Urzędu Dozoru Technicznego, który również dokonuje rewizji wewnętrznej i zewnętrznej zbiorników i ich osprzętu (m.in. zaworów bezpieczeństwa).

Zabezpieczenie przeciwpożarowe stanowią:

- przeciwpożarowa sieć wodociągowa z hydrantami naziemnymi DN 80, rozmieszczonymi na terenie fermy,
- gaśnice proszkowe umieszczone w pobliżu zbiorników oraz w budynkach,
- przeciwpożarowe wyłączniki prądu usytuowane poza strefami zagrożenia wybuchem,
- własne agregaty prądotwórcze,
- zbiorniki zabezpieczone przed dostępem osób postronnych (teren fermy ogrodzony i dozorowany).

SPOSOBY POWIADAMIANIA I ALARMOWANIA MIESZKAŃCÓW ORAZ SPOSOBY ICH ZACHOWANIA SIĘ NA WYPADEK WYSTĄPIENIA ZAGROŻENIA (ZASADY OGÓLNE)

1. Sygnały alarmowe (alarmy) - ALARM:

Ogłoszenie alarmu - sygnał dźwiękowy trwający 3 minuty.

2. Miejsca zbiórki dla osób ewakuowanych: Na terenie Fermi Drobiu znajduje się miejsce zbiórki ewakuacyjnej

- *przed budynkiem socjalnym lub wyznaczone zgodnie z Instrukcją bezpieczeństwa Pożarowego wdrożoną w zakładzie.*

3. Komunikat o ostrzeżeniu (zgodny z przyjętymi w zakładzie procedurami i instrukcjami):
Komunikat o treści:

„UWAGA AWARIA, PROSZĘ O UDANIE SIĘ DO MIEJSCA ZBIÓRKI EWAKUACYJNEJ”

W PRZYPADKU WYSTĄPIENIA ZAGROŻENIA

W przypadku zaobserwowania w zakładzie lub jego otoczeniu sytuacji, która mogłaby wskazywać na wystąpienie awarii, np.:

- unosząca się chmura gazu płynnego,
- unoszący się dym, ogień,
- wzmożony ruch pojazdów ekip ratowniczych, należy:
 - być przygotowanym do ewentualnej ewakuacji,
 - przebywając na terenie otwartym
 - opuścić jak najszybciej zagrożony teren prostopadle do kierunku wiatru,
- przebywając w pomieszczeniach, należy:
 - pozamykać i uszczelnić drzwi, okna i otwory wentylacyjne uszczelnić za pomocą mokrych ręczników lub prześcieradeł,
 - wyłączyć urządzenia wentylacyjne,
 - włączyć radio, telewizor na pasmo stacji lokalnej i stosować się ściśle do przekazywanych poleceń i instrukcji,
 - nie palić papierosów, wygasić wszystkie źródła ognia,
 - czekać na odwołanie alarmu o zagrożeniu.
- stosować się do poleceń wydawanych przez podmioty prowadzące działania ratownicze i ewakuacje,
- w przypadku wystąpienia pożaru należy:
 - opuścić strefę znajdującą się na kierunku rozmieszczania się chmury produktów spalania,
 - ze względu na promieniowanie cieplne i możliwość wybuchu gazu zachować od miejsca pożaru bezpieczną odległość kilkuset metrów,
 - stosować się do wskazówek zawartych powyżej, dotyczących emisji,
- w przypadku wystąpienia wybuchu należy:
 - po usłyszeniu wybuchu schronić się przed ewentualnymi spadającymi odłamkami,
 - zachować środki bezpieczeństwa opisane dla emisji lub pożaru gazu.

W PRZYPADKU OGŁOSZENIA EWAKUACJI

- Po usłyszeniu sygnału alarmowego lub innego wezwania do opuszczenia mieszkania, zachowując spokój, należy bezzwłocznie:
 - powiadomić wszystkie osoby przebywające w pomieszczeniach o powstaniu pożaru lub innego zagrożenia oraz konieczności przeprowadzenia ewakuacji.
 - zabrać najpotrzebniejsze rzeczy: „okrycie wierzchnie”, dokumenty;
 - pozamykać okna,
 - zabezpieczyć mieszkanie.
- Wykonuj polecenia osób przeprowadzających ewakuację.

Powyższa informacja została udostępniona na stronie internetowej zakładu. Informacje w niej zawarte są nieustająco dostępne i zgodne ze stanem rzeczywistym. Jakikolwiek zmiany będą podlegać bieżącej aktualizacji.

Data aktualizacji: grudzień 2021r.